

Psykiatri Lægevidenskabelige landvindinger gennem 250 år

Raben Rosenberg
Professor emer., overlæge, dr. med

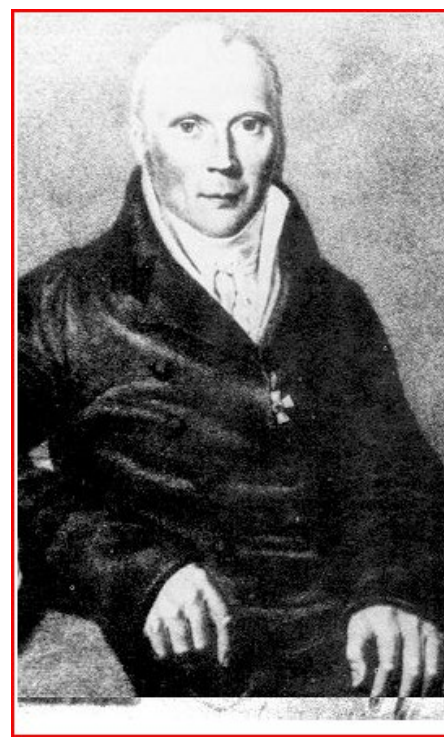
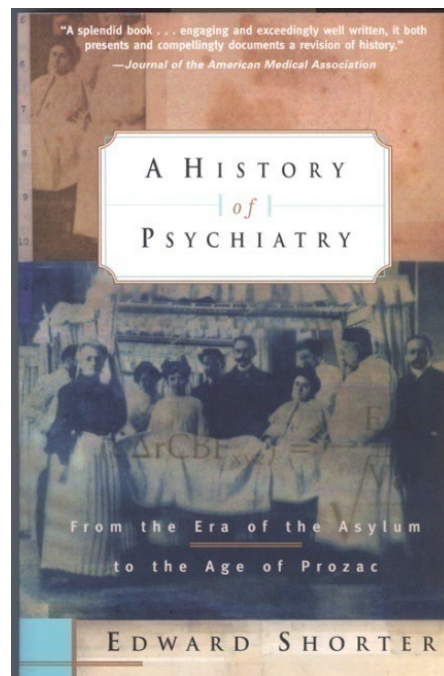
Før 1800-tallet var der ikke nogen psykiatri

Johann Christian Reil (1759-1813)

1808: Psychiaterie

1816: Psychiatrie

Ordet psykiatri
fandtes slet ikke

Men fra lige fra oldtiden har der været

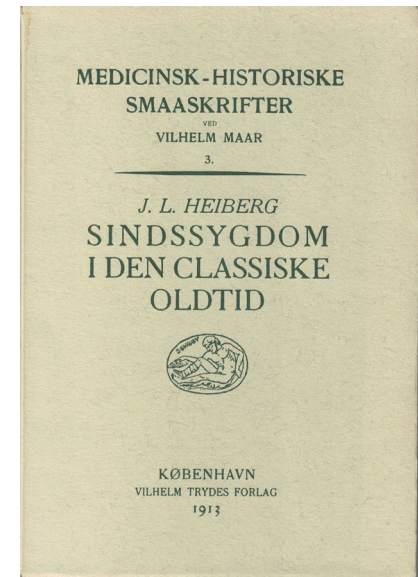
- Afsindige, gale, vanvittige, dårer

- Kendt i alle kulturer gennem tiderne
 - Udtalte forstyrrelser af fornuft og vilje
 - Bizarre vrangforestillinger
 - Usammenhængende, forstyrrende eller farlig adfærd
- Særlige tiltag var nødvendige
 - Indespærring
 - Social udstødelse

- Årsager

- Oldtiden
 - Sorg, blodtørst
 - Legemsvæskernes ubalance
- Middelalderen
 - Legemsvæskernes ubalance
 - Månens påvirkning
 - Djævlebesættelse, trolddom
- 1700 tallet
 - Sjælen er syg pga synd
 - Moralsk degeneration

J B Friedreich (1796-1862)

synet på synd

- Synd kan ikke være årsag til sygdom, da de fleste mennesker faktisk synder, og nogle til og med i overdreven grad, ud at det fører til psykisk lidelse, samtidigt med at han har set personer med høj moralsk habitus, der blev temmelig skøre !

Psykiatrien fødsel som lægevidenskab i 1800 tallet

A TREATISE
ON
INSANITY,
IN WHICH ARE CONTAINED
THE
PRINCIPLES OF A NEW AND MORE PRACTICAL NOSOLOGY
OF MANIACAL DISORDERS
THAN HAS YET BEEN OFFERED TO THE PUBLIC,
EXEMPLIFIED BY
NUMEROUS AND ACCURATE HISTORICAL RELATIONS OF CASES
FROM THE AUTHOR'S PUBLIC AND PRIVATE PRACTICE: WITH
PLATES ILLUSTRATIVE OF THE CRANIOLOGY OF MANIACS
AND IDEOTS.

BY PH. PINEL,
PROFESSOR OF THE SCHOOL OF MEDICINE AT PARIS,
*Senior Physician to the Female National Asylum la Salpêtrière, late Physician
to the Asylum de Bicêtre, and Member of many learned Societies.*

TRANSLATED FROM THE FRENCH,
BY D. D. DAVIS, M. D.
PHYSICIAN TO THE SHEFFIELD GENERAL INFIRMARY.

SHEFFIELD:
PRINTED BY W. TODD,
FOR MESSRS. CADELL AND DAVIES, STRAND, LONDON.

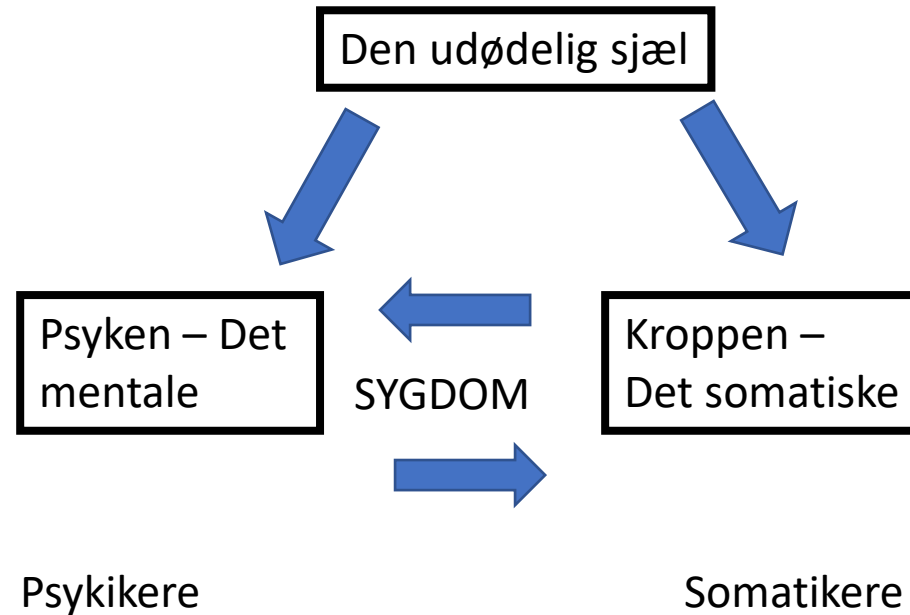
1806

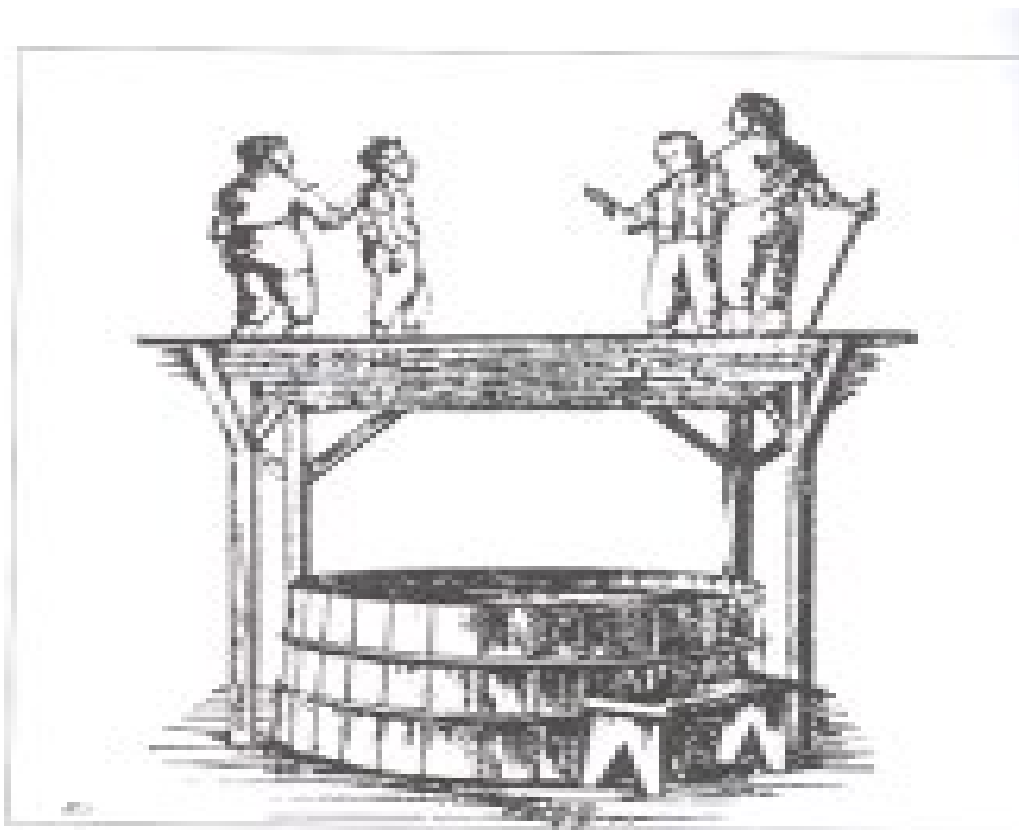
En 1795, à l'hôpital de la Salpêtrière à Paris, les aliénés sont libérés de leurs chaînes

Tony Robert-Fleury en 1876.

Et helt centralt tema i 1800 tallet

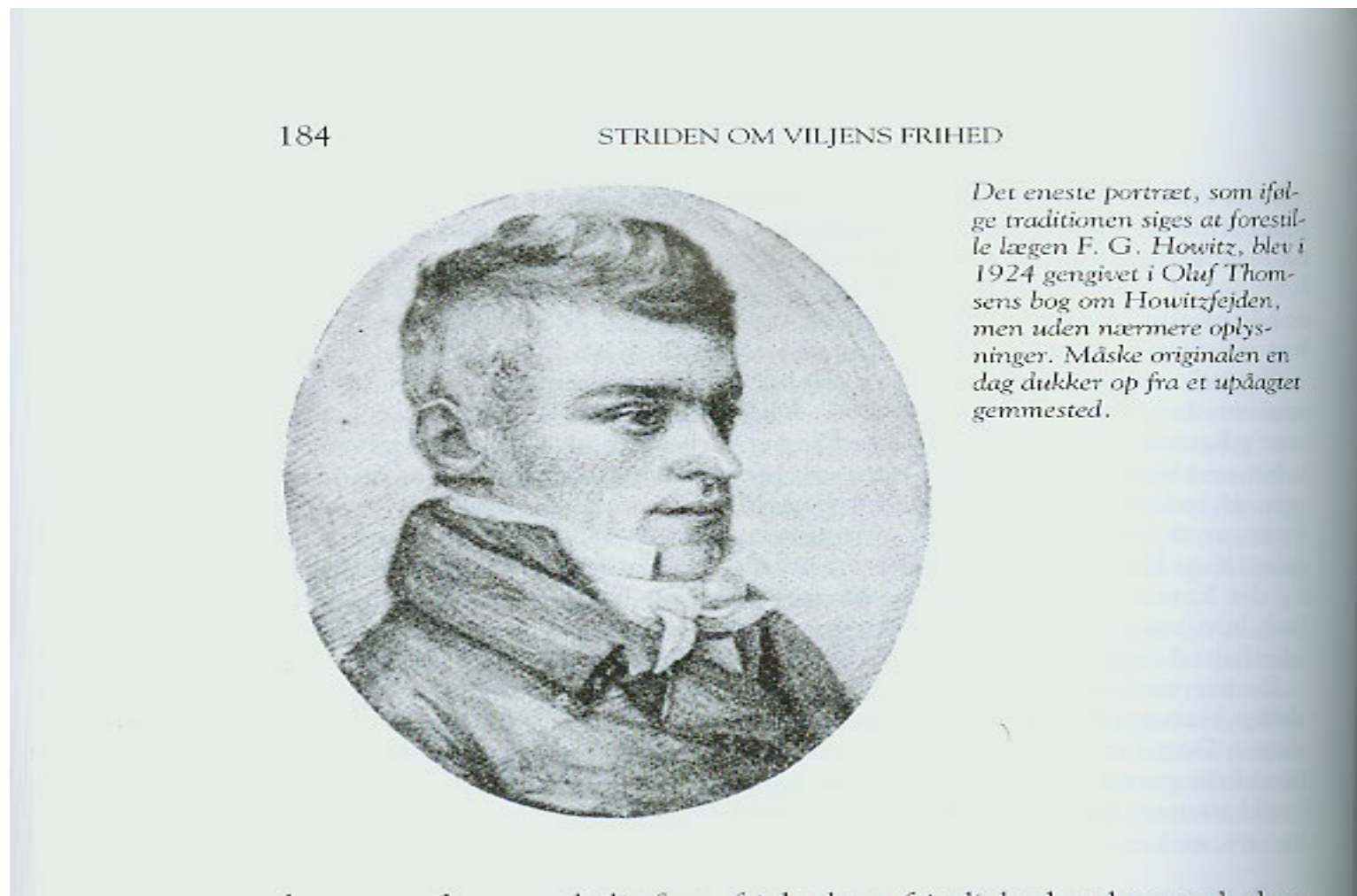
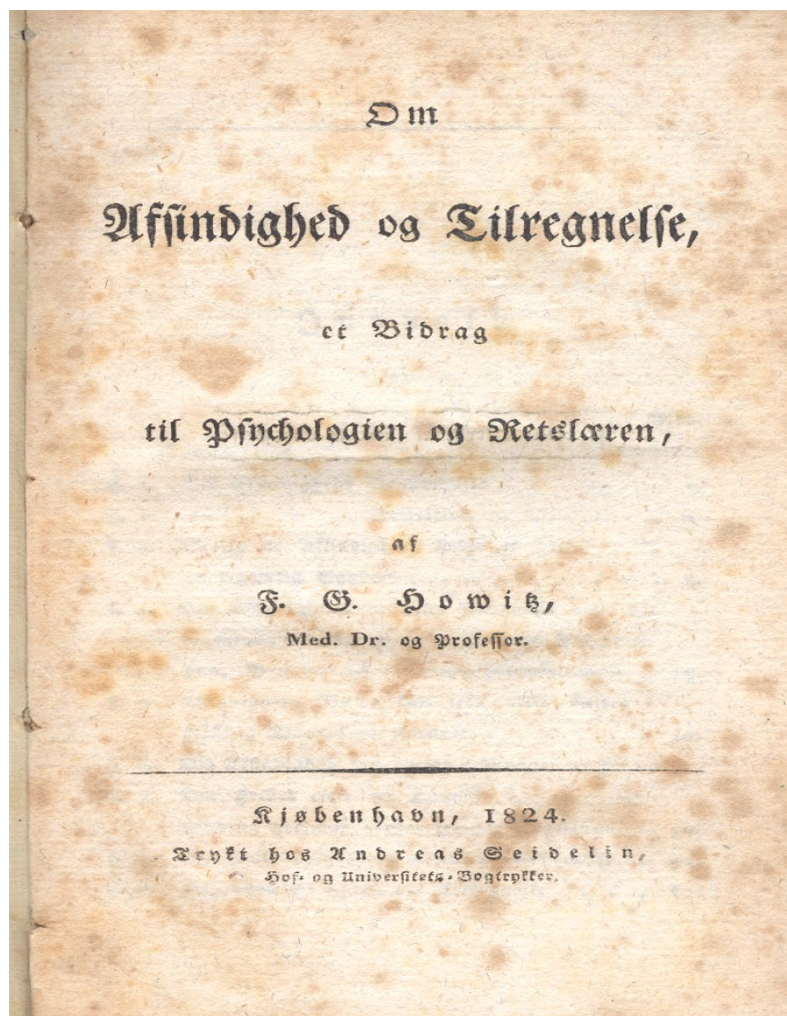
Psykiske kurmetoder a.m. Reil

Psykologisk virkemidler af allehånde art

Striden om viljen frihed

F.G. Howitz 1789-1826

Afsindighed a.m.Howitz

- Afsindighed består i en indskrænkning af fornuften eller fornuftens brug,

formedelst en sygdom i de materielle organer for sjælens virksomhed.

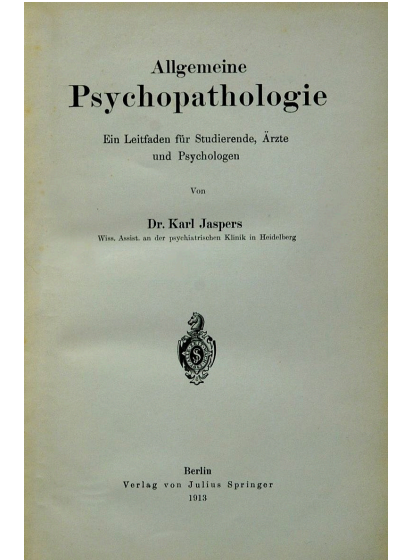
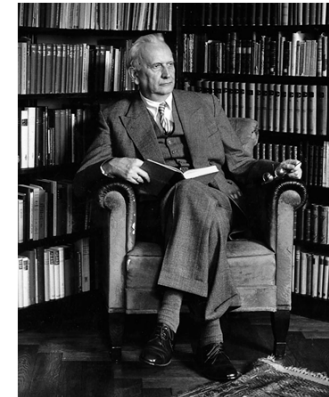
For så vidt den ytrer sig i handlinger, består den i en mangel af fornuft i selvbestemmelse foranlediget af samme legemlige årsag.

Lægevidenskabelige identitet i Frankrig og Tyskland 1850-1913

- Den franske kliniske patoanatomiske skole
- Den franske psykopatologi

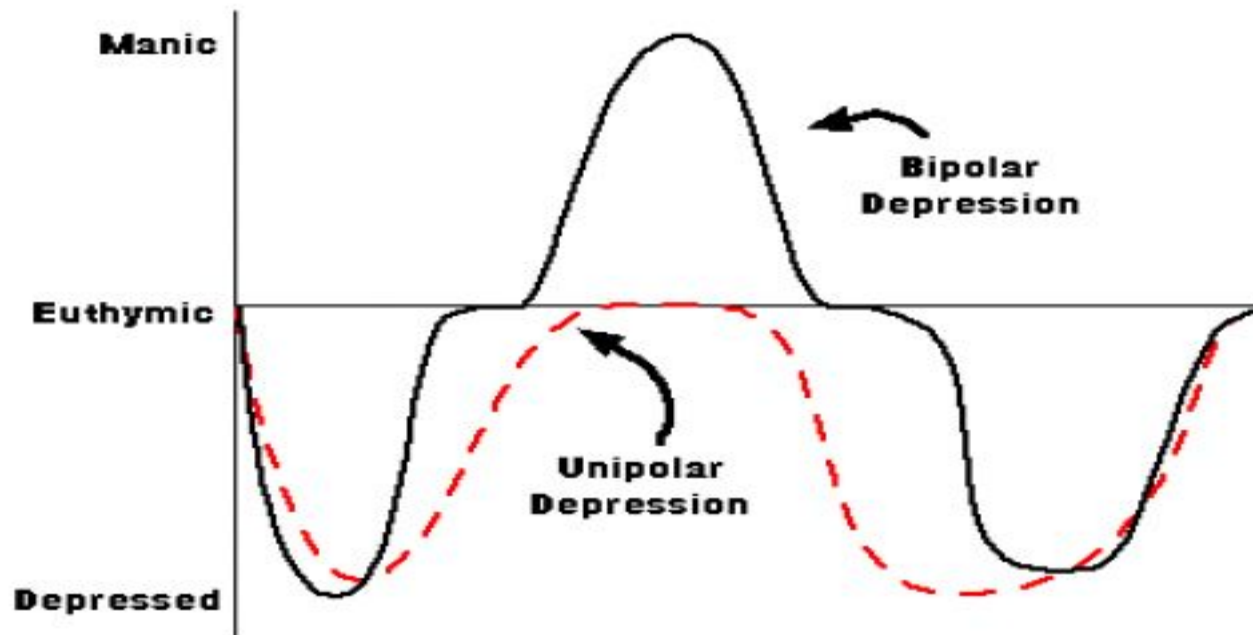
Jaspers: Allgemeine Psychopathologie 1913

- Den tyske skole
 - W Griesinger 1817-1860
 - Hjernesygdomme
 - *Karl Bonhoeffer: Die exogenen Reaktionstypen (1917)*
 - *Alzheimers sygdom.*
 - Klassifikation
 - Kahlbaum (Katatoni), Kraepelin

Manio-depressive psykose –en klassisk sindssygdом

- ICD10 – Bipolar affective disorder

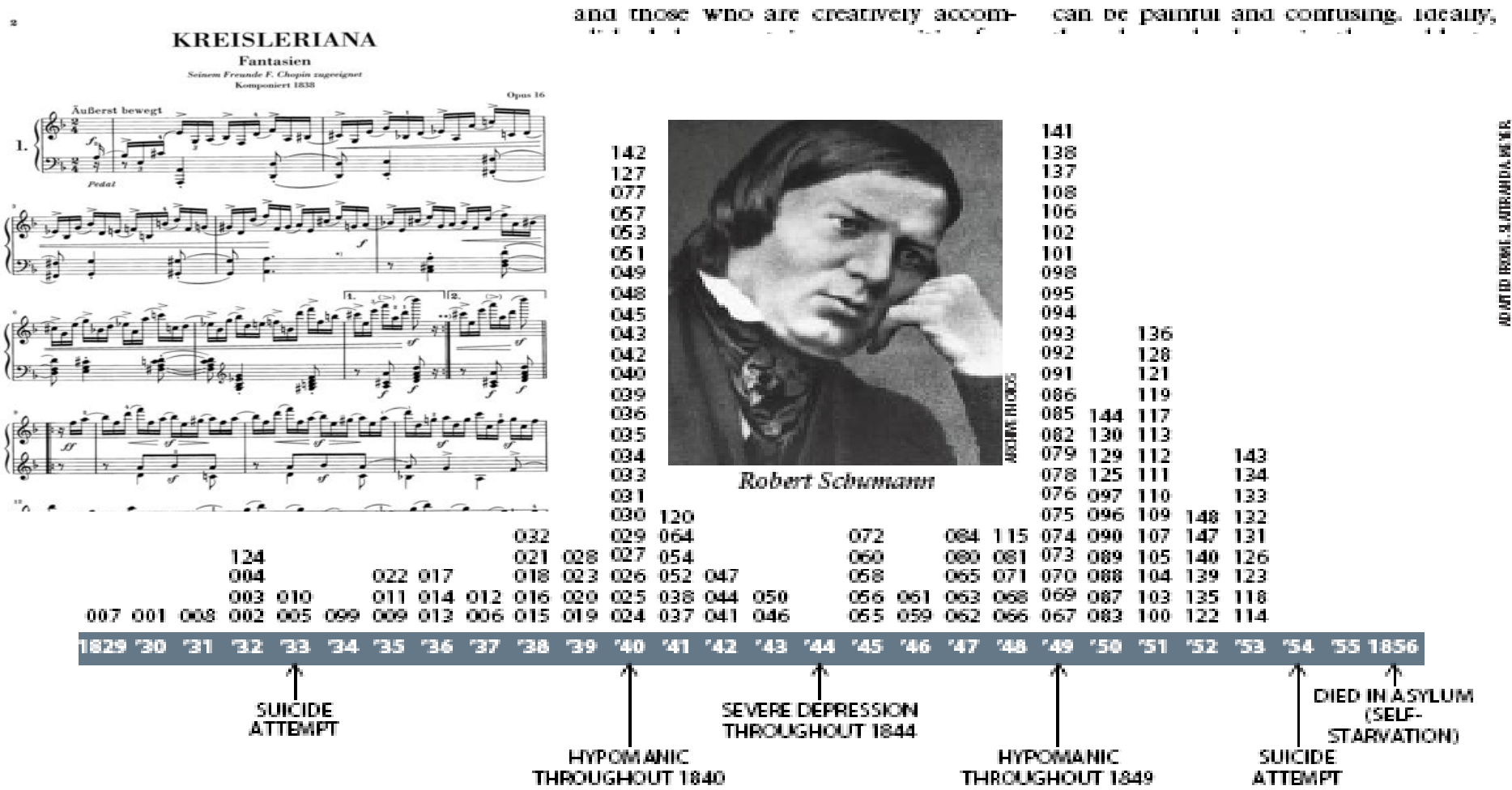

Jean Pierre Falret f. 1824
La Folie Circulaire

Emil Kraepelin 1856-1926
Manio-depressive psychosis

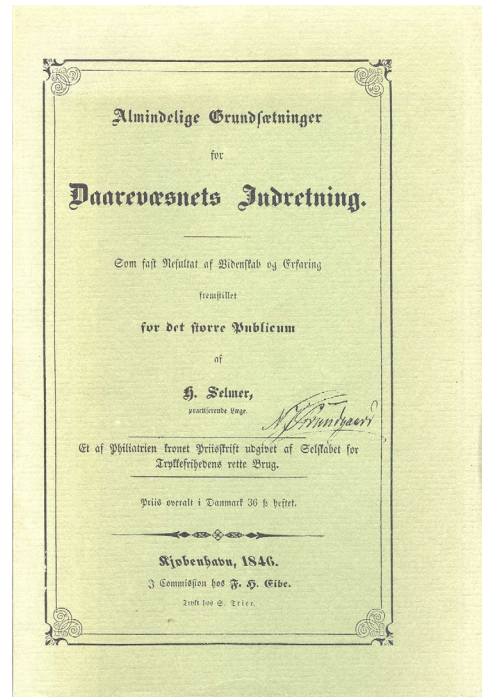
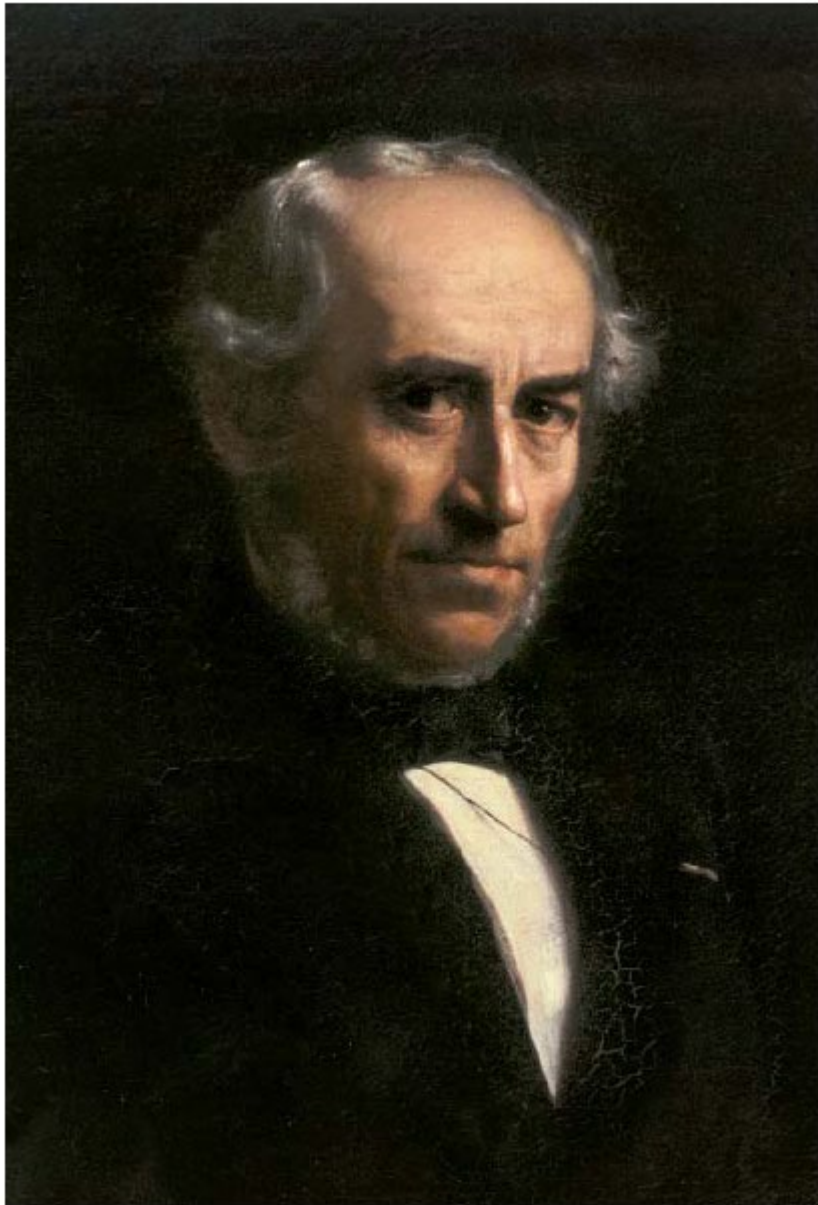
Robert Schumann (1810-56)

ROBERT SCHUMANN'S MUSICAL WORKS, charted by year and opus number (above), show a striking relation between his mood states and his productivity. He composed the most when hypomaniac and the least when depressed. Both of Schu-

mann's parents were clinically depressed, and two other first-degree relatives committed suicide. Schumann himself attempted suicide twice and died in an insane asylum. One of his sons spent more than 30 years in a mental institution.

Jydske Asyl 1852

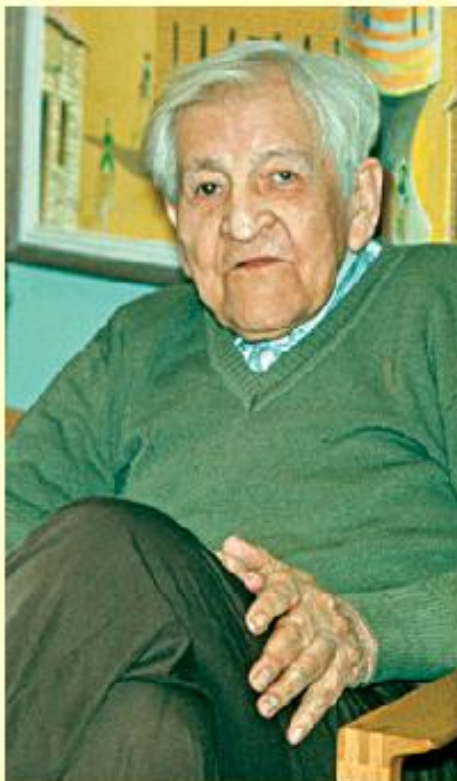
”Dansk psykiatri fader”

Harald Selmer: 1856 professor – ophørt som overlæge: 1878 – død 17.12.1879

Skizofreni – den klassiske sindssygdom

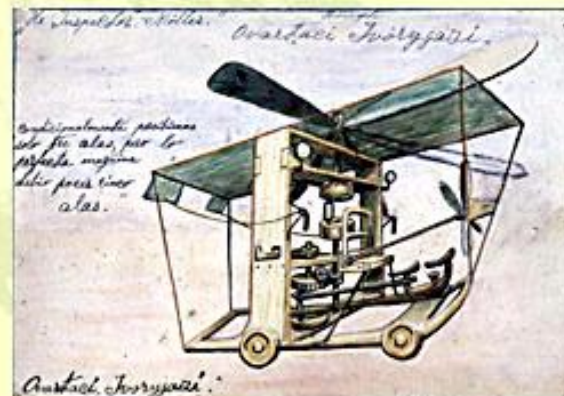
Overtaci

1894 - 1985

Kunstneren Louis Marcussen, bedre kendt som Overtaci, var indlagt her på hospitalet i 56 år fra 1929 til han døde 91 år gammel 1985.

[Rejser i sindet.](#)
[Anerkendelse.](#)
[Murmalerier i kælderens](#)
[Mystikerens Overtaci](#)
[Overtaci Fonden](#)
[Flere billeder](#)

Overtaci var uddannet malersvend og rejste 31 år gammel til Argentina, hvor han opholdt sig i 3 år. Under opholdet dér blev han psykisk syg. Kort efter hjemkomsten i 1929 blev han indlagt på Psykiatrisk Hospital i Risskov, hvor han opholdt sig indtil sin død.

Ovartaci (1894-1985)

"Grand Hysterie"

Blanche Wittmann i opistotonus

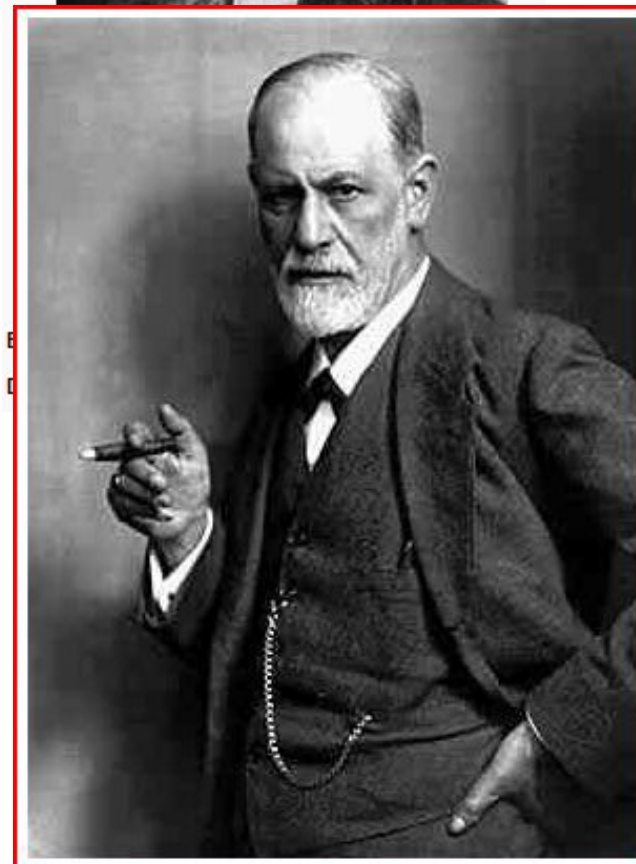
Babinski

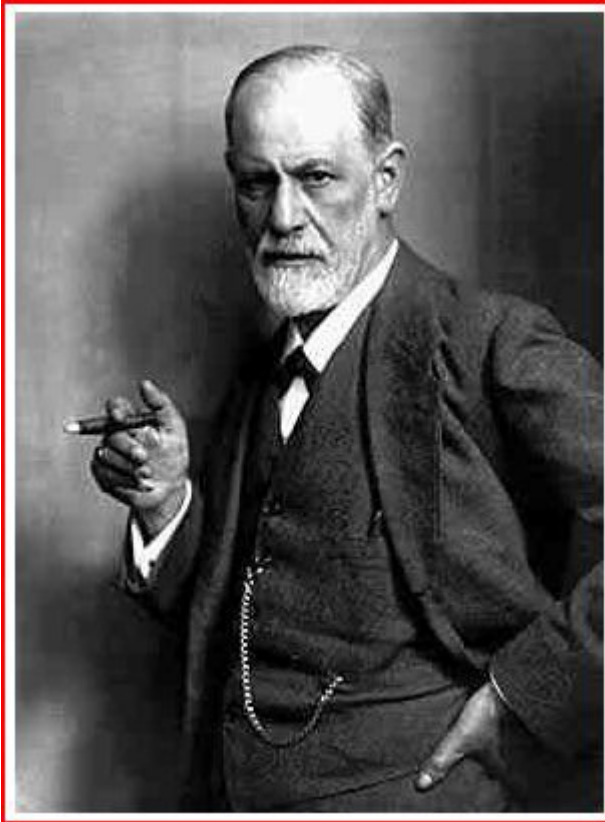
A Brouillet: A klinisk forelæsning ved Salpêtrière 1887

Gilles de la Tourette

Jean-Martin Charcot

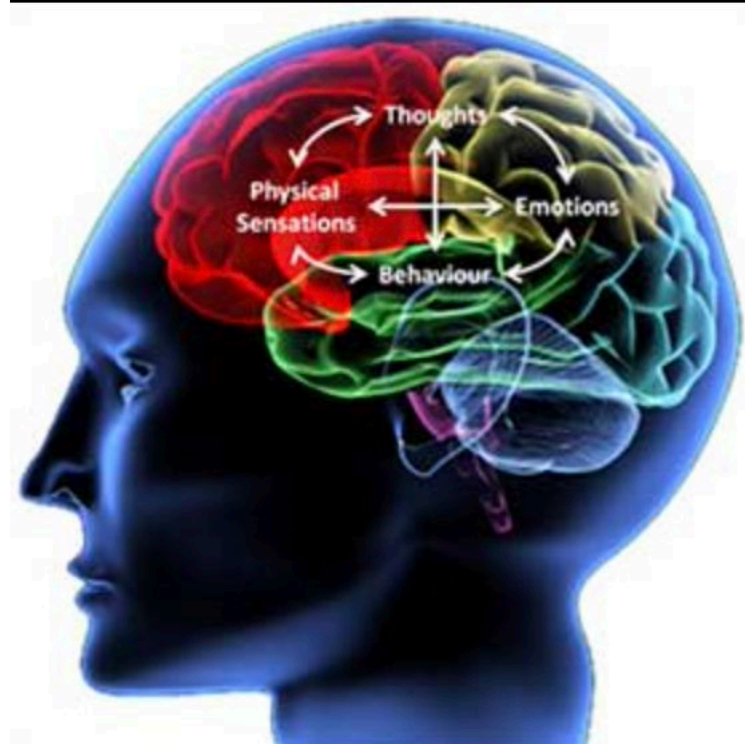

PSYKOTERAPI

S Freud (1856-1939)

Psykodynamisk psykoterapi

Kognitiv psykoterapi

Psykiatri

Og

Somatik

Electro Convulsive Treatment (ECT) 1938

FIG. 2. Lucio Bini, Mario Felici, and Ferdinando Accornero in Rome in 1938. (Photograph supplied courtesy of Neri Accornero)

Convulsive Ther., Vol. 4, No. 1, 1988

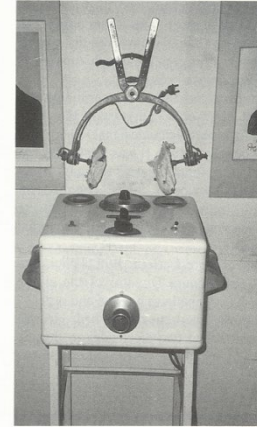

FIG. 4. The original Electroshock Apparatus used in 1938. (Now in the History of Medicine Museum in Rome. Photographed by Norman S. Endler, October, 1985)

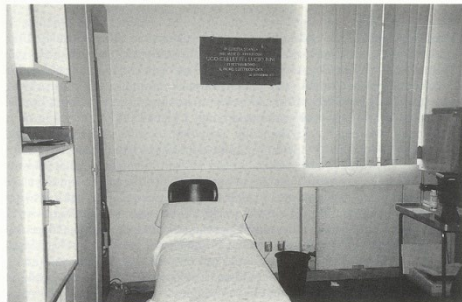

FIG. 3. The Room where Electroshock Therapy was first administered in 1938 at the Clinic in Rome. (Photographed by Norman S. Endler, October, 1985)

Convulsive Ther., Vol. 4, No. 1, 1988

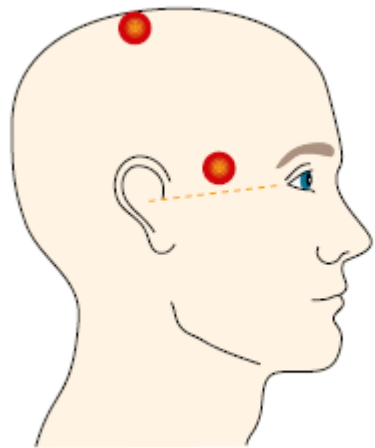

FIG. 6. Plaque commemorating the First Electroshock Treatment, in April, 1938, at the Clinic in Rome. (Dedicated on the 100th Anniversary of the Birth of Cerletti. Photographed by Norman S. Endler, October, 1985)

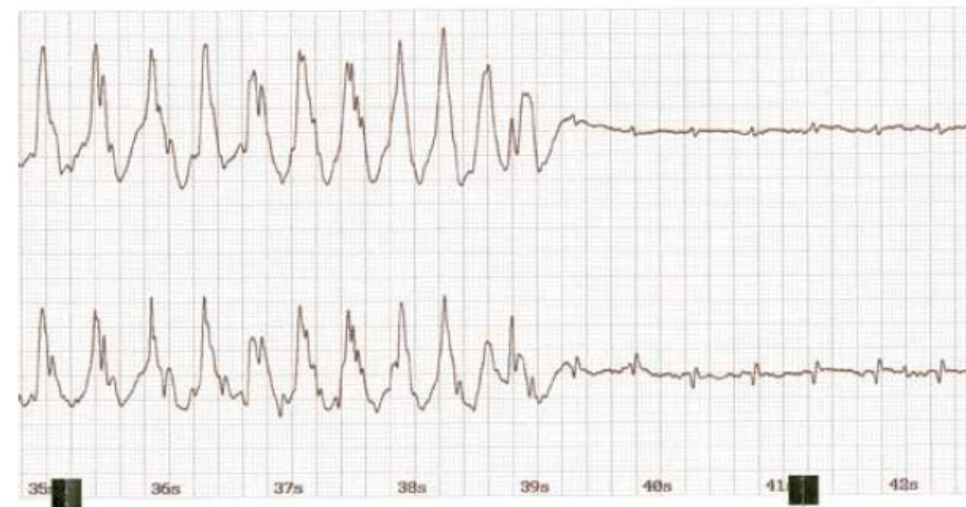
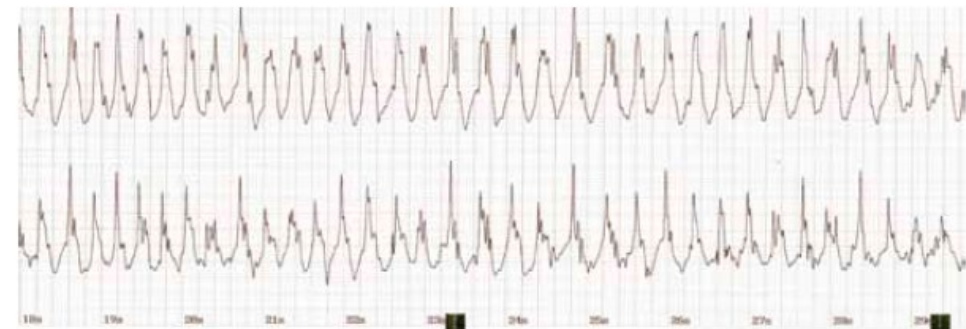
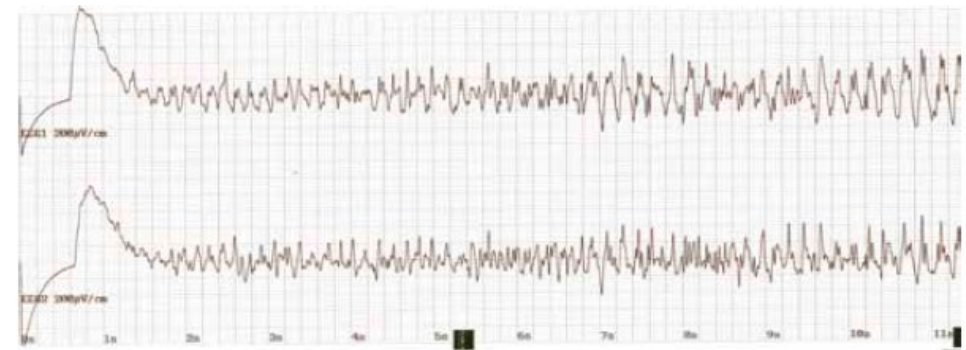
ECT

Figur 10.1. ETC-apparat

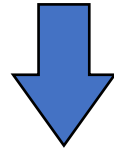
Figur 10.3. Unilateral elektrodeplacering

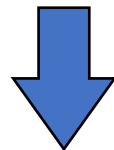
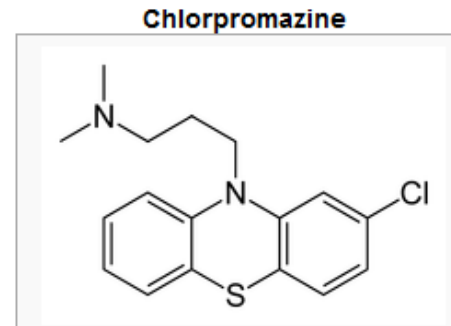
Figur 10.2. EEG under ECT

Den psykofarmakologiske revolution – biologiske forklaringer

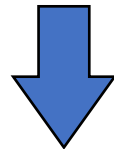
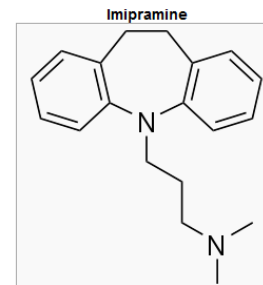
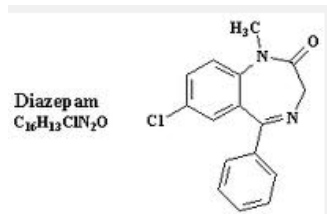
1949 Lithium (mood stabilizer)

1952 Antipsykotika

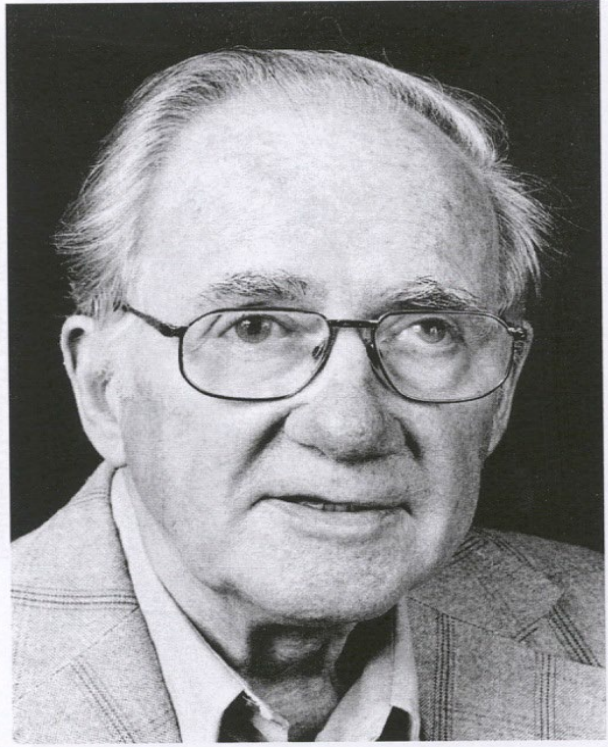

1956 Anxiolytika
1957 Antidepressiva

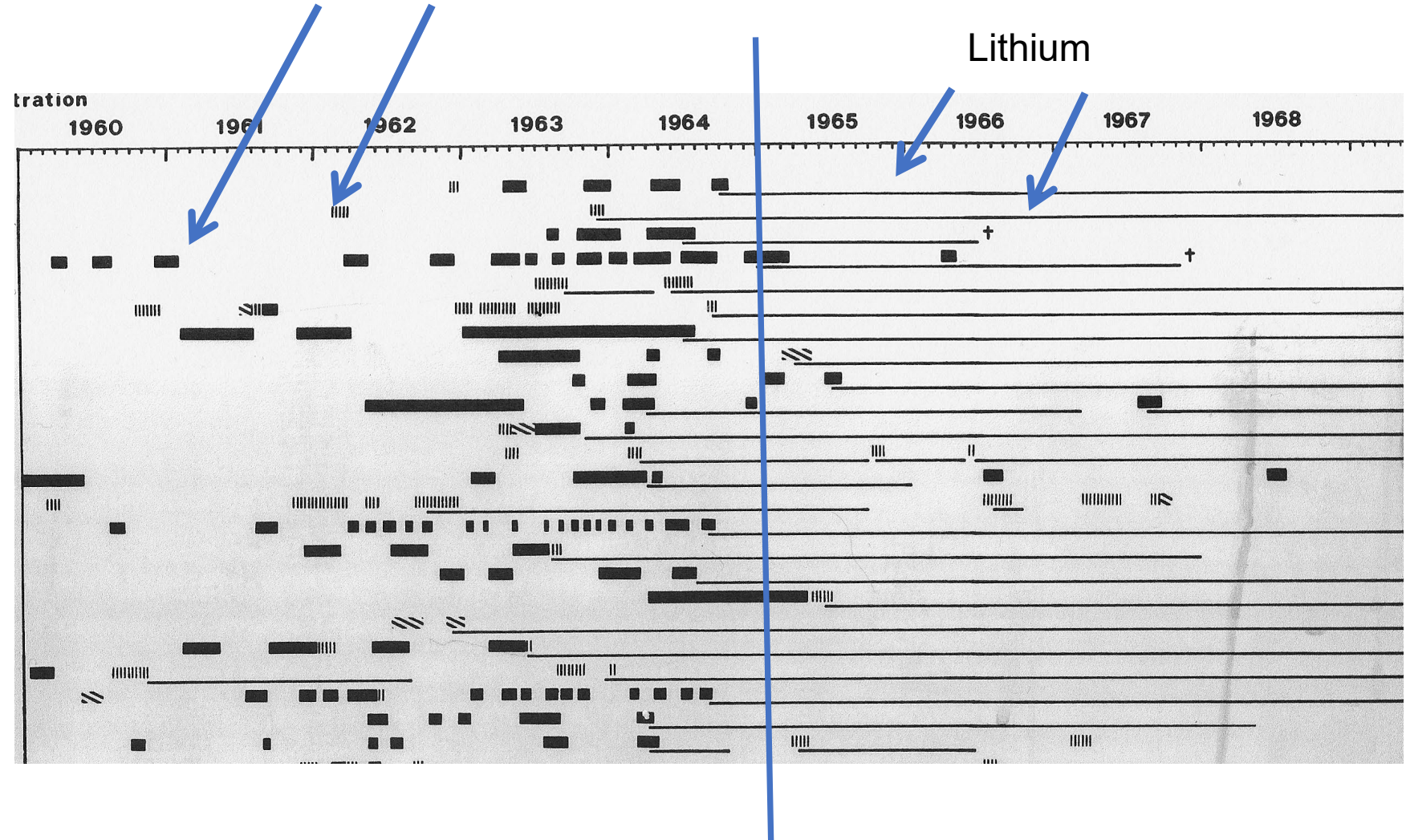
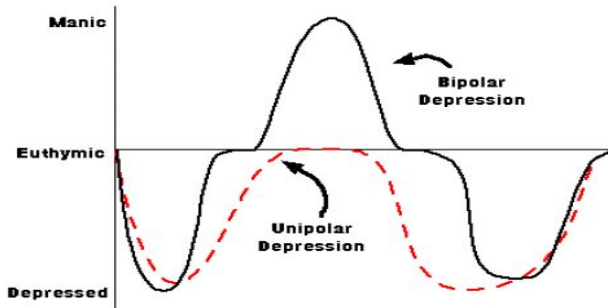

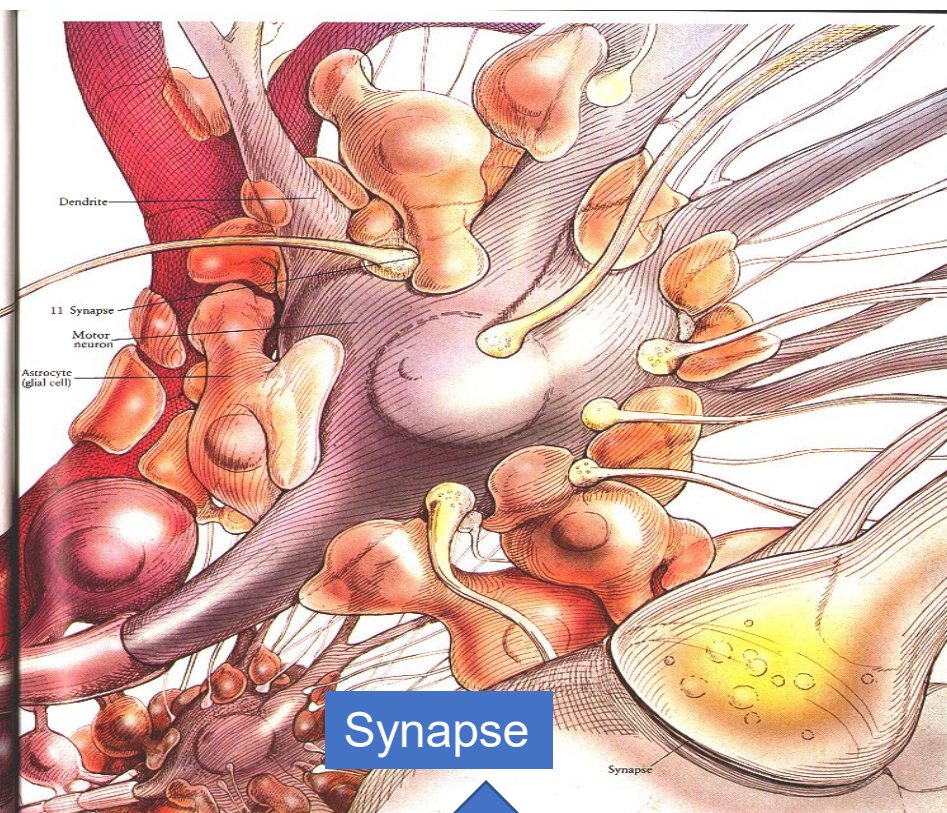
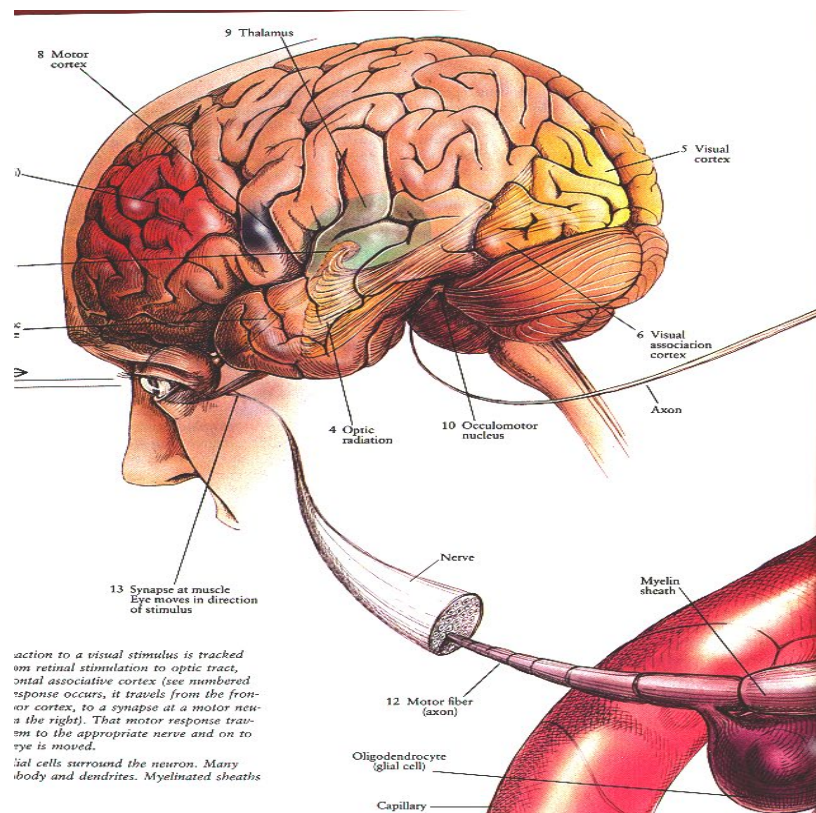
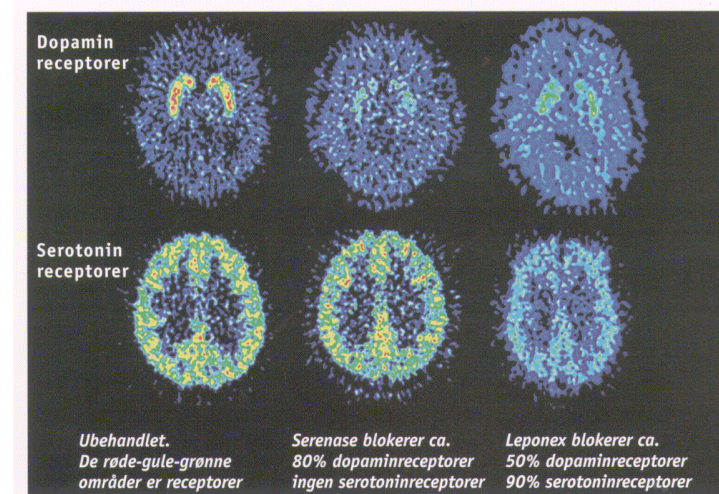
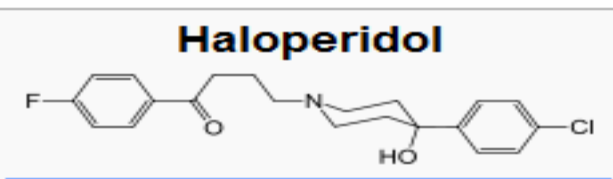
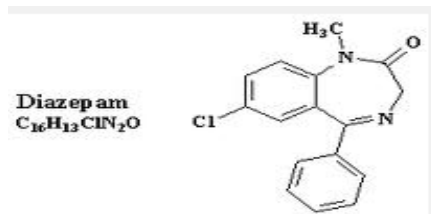
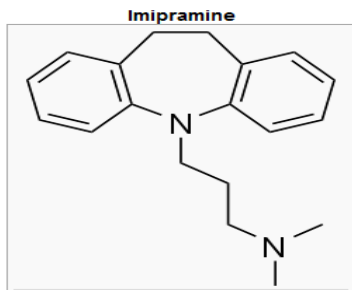
2. Generations antipsykotika

Mania and depressive episodes

Mogens Schou 1918-2005

Synapse

Fra sygdom til lidelse: psykiatriens ekspansion

- DSM I 1952
- DSM II 1968
- DSM III 1980
- DSM III-R 1987
- DSM IV 1994
- DSM-5 2013

F40-F49: Nervøse og stress-relaterede tilstande samt tilstande med nervøst betingede legemlige symptomer

Diseases → disorders

Psychiatria major

Psychiatria minor

Komplekse sociale forhold

Har du nogen ide om hvorfor du er så angst?

Hovedpine på grund af muskelspændinger

Svimmelhed på grund af træthed

Muskelspændinger, specielt i nakke og skuldre

Tendens til svedeture uden fysisk aktivitet

Åndedrættet bliver hurtigere og mere overfladisk

Hjertebanken med uregelmæssig rytme. Strikende smerte i hjertet

Problemer med fordøjelsen: Kvalme, halsbrand, svien i maven og diarré. Eller forstoppe og appetitløshed

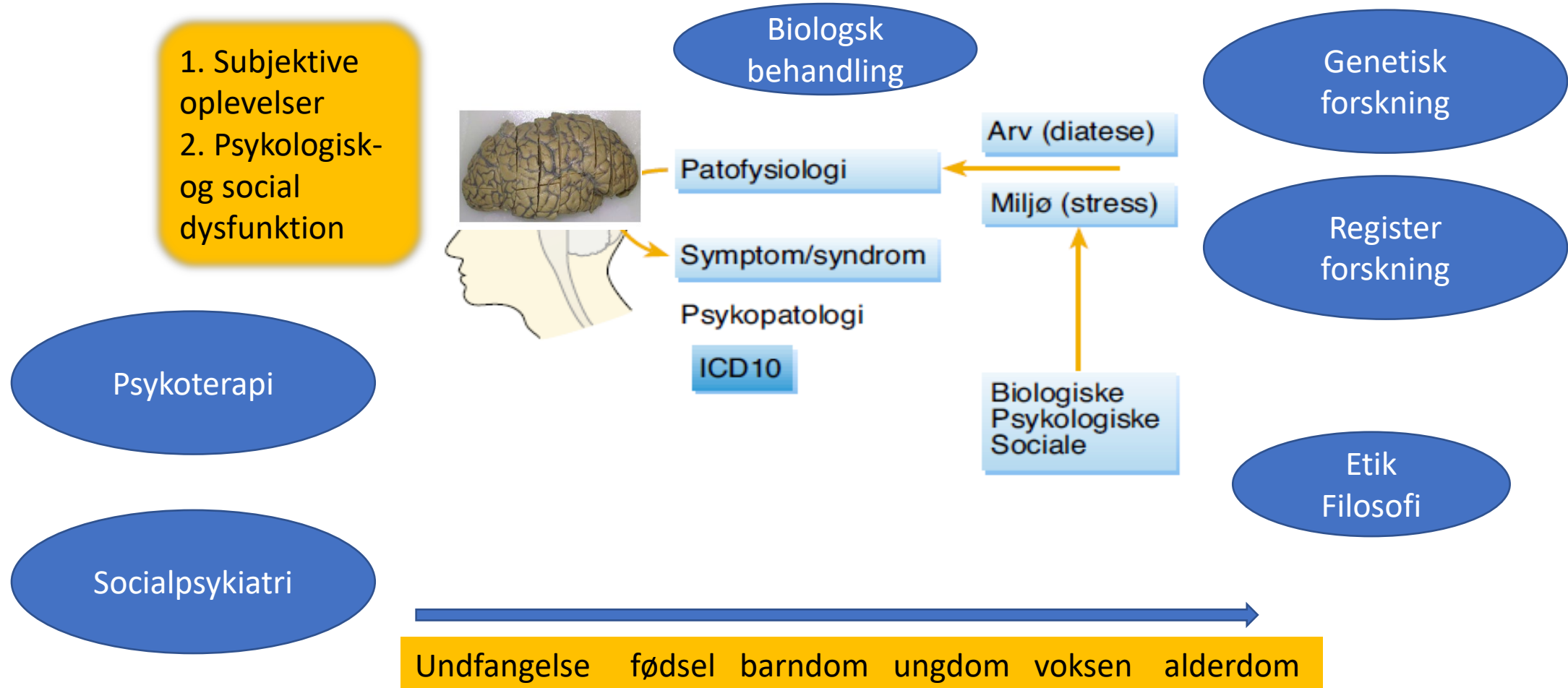
Sexproblemer. Mænd kan blive impotente, og begge køn kan miste lysten til sex

Nedsat immunforsvar, som fx medfører hyppige forkølelser, forsinket sårheling mv.

Langvarig stress kan vise sig på mange forskellige måder i kroppen.

Sygdomsforståelse, behandling og forebyggelse

Den bio-psyko-sociale sygdomsmodel

Psykiatri anno 2022

- Lægevidenskabeligt speciale
- Ser mennesket som en helhed under stadig udvikling
- Fokus på både symptomer og ressourcer ud fra den bio-psykosociale sygdomsmodel
- Stadige videnskabelige fremskridt gennem de sidste 250 år
- Store forventninger til grund- og klinisk forskning mht bedre behandling
- MEN
- Politisk prioritering af faget er afgørende nødvendig
- Svar ønskes: hvorfor er der flere og flere mennesker med psykiske lidelser?

Tak for opmærksomheden

I can see that they are thinking: "When is he finished" !!

